

Mchango wa JICA kwa Tanzania baada ya Uhuru

Jafari Juma, Mwananchi

Shirika la Maendeleo la Kimataifa la Japani (JICA) ni shirika ambalo linatekeleza miradi ambayo inafadhiliwa na Serikali ya Japani (ODA) katika nchi zaidi ya 150 zinazoendelea. Shirika hili lina ofisi katika nchi zaidi ya 100 na katika maeneo 90 duniani. JICA ni shirika kubwa zaidi linalosaidia nchi zinazoendelea duniani.

Kwa kuzingatia dira yake ya "Kuongoza ulimwengu kwa uaminifu", JICA inajikita zaidi kujengea uwezo nchi zinazoendelea ili ziweze kujitegemea na kuboresha maisha ya watu wa nchi husika.

Wakati Tanzania ikiadhimisha miaka 60 ya uhuru wa Tanganyika tarehe Desemba 9, 2021, JICA inajivunia kuwa mmoja wa wachangiaji wakubwa katika maendeleo ya nchi hii.

Shughuli za JICA nchini zinahusisha sekta nyingi ikiwa ni pamoja na kilimo, viwanda, miundombinu (uchukuzi na nishati), utawala bora, afya, maji n.k.

Zifuatazo ni baadhi ya shughuli ambazo JICA imezitekeleza nchini Tanzania tangu nchi hii ipate uhuru wake.

Mafunzo

Mahusiano kati ya JICA na Tanzania yalianza miaka 59 iliyopita, mwaka 1962, mwaka mmoja tu baada ya uhuru wa Tanganyika ambapo Mtanzania wa kwanza alipata nafasi ya mafunzo ya kiufundi nchini Japani. Tangu wakati huo ushirikiano uliendelea kukua na kupanuka kadri miaka ilivyosonga mbele na sasa sio tu ushirikiano wa kiufundi bali pia ushirikiano huo sasa unahusisha utoaji wa misaada na mikopo nafuu (grant aid and concessionary loans) ili kusaidia miradi mbalimbali ya maendeleo nchini.

Programu ya mafunzo ya muda mrefu na mfupi (KCCP) ni miongoni mwa miradi mikubwa ya JICA, ambayo hutoa nafasi sawa ya mafunzo kwa wakazi wa Japani na Tanzania. Hadi sasa, zaidi ya Watanzania 6,500 (baadhi yao ni viongozi wa ngazi za juu serikalini) wameshiriki katika programu za mafunzo ya JICA. Mafunzo hutolewa katika makundi mawili ambayo ni wakazi wa nchi tofauti katika kikundi kimoja au watu wa kutoka nchi moja. KCCP inashirikiana na Vyuo Vikuu, Makampuni na Mashirika yasiyo ya Kiserikali (NGOs).

Mwaka 2013, JICA ilianzisha programu maalum ya Shahada ya uzamili katika sekta ya elimu ya biashara kwa vijana barani Africa (Africa Business Education Initiative for Youth (ABE Initiative) ambapo jumla ya vijana 90 wa Kitanzania tayari wameweza kushiriki katika programu hii.

Mbali na programu za mafunzo, kuna vyama viwili vimeanzishwa kwa ajili ya kuwaleta pamoja wahitimu wote waliowezeshwa na JICA. Vyama hivyo ni Chama cha Watan-

Daraja la juu la Mfugale lililojengwa katikati ya makutano ya barabara za Mandela na Nyerere, eneo la Tazara, jijini Dar es Salaam.

zania waliosoma Japan (JATA) kilichoanzishwa mwaka 1984 na chama cha KAKEHASHI mwaka 2019 mahususi kwa ajili ya washiriki wa Mpango wa ABE Initiative.. Jukumu kubwa la vyama hivyo ni kuwaunganisha Watanzania na Wajapani kwa manufaa ya pande hizo mbili.

Wakati Tanzania ikiadhimisha miaka 60 ya uhuru wa Tanganyika, JICA inaahidi kuendelea kutoa ushirikiano wa kiufundi kupitia programu mbalimbali za mafunzo.

Miundombinu

JICA imekuwa ikiisaidia Tanzania kutatua changamoto za usafiri kwa zaidi ya miaka 40 sasa kupitia miradi mbalimbali. Miradi hiyo ni pamoja na ujenzi wa Daraja la Selander mwaka 1980, ukarabati wa barabara mitaa ya Kariakoo miaka ya 1990, ujenzi wa barabara ya Kawawa na Kilwa, uboreshaji wa barabara ya Ali Hassan Mwinyi, uboreshaji wa barabara ya Arusha-Namanga-Athi River, ujenzi wa barabara ya Dodoma-Babati, uboreshaji wa barabara za Bonga-Mayamaya, Dodoma-Iringa, Masasi-Mangaka, na Dodoma-Babati, upanuzi wa Barabara ya New Bagamoyo, uboreshaji wa Makutano ya Tazara (daraja la juu la Mfugale), ujenzi wa Daraja la Kimataifa la Rusumo mpakani mwa Tanzania na Rwanda na Namanga kwenye mpaka wa Tanzania na Kenya. Aidha mradi wa uboreshaji wa daraja la Gereza unaoendelea jijini Dar es salaam.

Mbali na shughuli za ujenzi wa miundombinu, JICA pia imesaidia katika nyanja mbalimbali kama vile kujengea uwezo Watanzania juu ya teknolojia ya msingi katika kazi, mfumo wa matengenezo ya barabara za vijijini, uundaji wa Mpango Kabambe wa Usafiri Jijini Dar es Salaam, Uboreshaji wa Usafiri Dar es Salaam na utaji wa huduma za ushauri kwa Sekretarieti ya Jumuiya ya Afrika

Mashariki kuhusu miundombinu ya kikanda.

Miradi hii imepunguza muda na gharama za usafiri, kuongeza usalama, kupunguza ajali na kuchochea shughuli za kijamii na kiuchumi.

JICA inajenga miundombinu bora, na miradi yake inatoa ajira kwa wazawa huku ikiimarisha ujuzi na uwezo wao wa kiteknolojia.

JICA inaahidi kuendelea kushirikiana na Tanzania katika kukuza maendeleo ya kijamii na kiuchumi kwa wananchi.

Afya na Unawaji Mikono

JICA inasaidia serikali kuboresha sekta ya afya kupitia programu mbalimbali ikiwa ni pamoja na kujenga uwezo kwa Hospitali za Rufaa za Mikoa, na unawaji wa mikono.

Kuhusu unawaji mikono, JICA imesambaza mabango zaidi ya 300 kwa shule za msingi katika wilaya tatu za Dar es Salaam (Ilala, Temeke na Kinondoni). Mabango yanayonyesha njia sahihi na umuhimu

wa unawaji mikono kwa watoto wa shule. Pia imechapisha zaidi ya nakala 12,000 za mabango ya katuni ya 'manga' na kuyasambaza katika maeneo yenye miradi ya JICA na ofisi za umma kote nchini.

Aidha, JICA inashirikiana na taasisi isiyo ya kiserikali ya Kuhlifadhi Mazingira Tanzania (ECCT) kuendesha mradi wa kuboresha usafi wa mazingira kwa unawaji mikono katika Wilaya ya Kisarawe.

Mradi wa unawaji mikono unalenga kuwakinga wanafunzi dhidi ya UVIKO-19 na magonjwa mengine ya kuambukiza. Zaidi ya wanafunzi 6,000 kutoka shule 12 na walimu wamefikwa.

JICA inapenda kuwasihia wanafunzi kuzingatia kauli mbiu yetu ya "Tokomeza magonjwa kwa kunawa mikono mara kwa mara".

Hitimisho

JICA inajali sana maendeleo ya Tanzania na watu wake, lakini pia utayari wa nchi hii na mapokezi yake katika ushirikiano unavutia.

JICA pia ina programu ya wataalamu wa kujitolea, yaani, 'Japan Overseas Cooperation Volunteers (JOCV)' ambayo inalenga kutoa usaidizi wa kitaalamu katika nchi zinazoendelea. Mtaalamu wa kwanza kutoka Japani kuja Tanzania alifika mwaka 1967.

Wataalamu hao hufanya kazi na wenyeji katika sekta za kilimo, misitu, uvuvi, uhandisi wa majengo, usanifu, viwanda, ufundi stadi, afya, elimu, utalii, michezo nk.

Mpaka sasa, jumla ya wataalamu 1,700 wa kujitolea kutoka Japani wameshafanya kazi nchini huku wataalamu wa kujitolea wengine 60 walilazimika kurejea Japani mwaka jana kabla ya kumaliza muda wao wa kazi kutokana na janga la Uviko -19.

Aidha, kwa kuwa Tanzania imebarikiwa kuwa na ardhi kubwa yenye rutuba na uoto wa asili, JICA inatoa msada katika sekta ya kilimo na viwanda ili kukuza uchumi.

Katika kilimo, JICA imekuwa ikiwasaidia wakulima wa mpunga tangu mwaka 1974, katika mradi wa Kuendeleza Kilimo Kilimanjaro (KADP), Skimu ya Umwagiliaji ya Lower Moshi, na Kituo cha Mafunzo ya Kilimo Kilimanjaro (KATC) kwa kutoa mikopo na utaalamu kwa wakulima. Zaidi ya wakulima 15,000 wamepatiwa mafunzo na kuwezesha teknolojia bora za kilimo cha mpunga kupitia Mradi wa Maendeleo ya Sekta ya Mpunga (TANRICE2).

JICA pia inatekeleza Mradi wa Uwezeshaji na Ukuzaji wa Kilimo cha Mazao kwa Wakulima Wadogo (SHEP), ambao unalenga kubadilisha mawazo ya wakulima kutoka "Kuzalisha na Kutafuta soko" hadi "Kutafuta soko kabla ya kuzalisha", yaani 'Anzia Sokoni, Malizia Sham-bani'. Kwa kushirikiana na serikali, mpango huu umevikia vikundi 56 vya wakulima katika Mikoa ya Arusha, Kilimanjaro, na Tanga.

JICA pia inasaidia nchi kufikia ndoto yake ya kuwa nchi ya uchumi na viwanda ifikapo 2025 kupitia 'Mradi wa Kuimarisha Biashara za Viwanda kupitia Uzalishaji Bora na Tija (KAIZEN)' katika sekta ya viwanda. Kupitia mradi huu, uzalishaji ulimarika kwa kiasi kikubwa katika makampuni zaidi ya 100 ya Tanzania ambayo yanatumia falsafa ya "KAIZEN" huku wengine wakipunguza kiwango cha dosari viwandani kwa takriban asilimia 70.

(Angalizo: KAIZEN ni neno la Kijapani linalomaanisha "uboreshaji" na sasa linatumika duniani kote kama dhana ya uboreshaji wenye tija, kuhakikisha ubora na usalama katika mazingira ya kazi kupitia mchakato shirikishi wa utatuzi wa changamoto unaofanywa na vitengo mbalimbali kwa pamoja).

Wakati Tanzania ikijiandaa kusherehekea miaka 60 ya uhuru wa Tanganyika, JICA, kama kawaida, inaendelea kusaidia maendeleo ya nchi hii kwa njia mbalimbali kwa manufaa ya wananchi wa Tanzania na wa Japani.

Mwanafunzi wa elimu ya msingi akinawa mikono yake, ikiwa ni njia ya kujikinga dhidi ya ugonjwa wa Uviko-19.